

XVI OLIMPIADA MEDIEWISTYCZNA A.D. 2023

PRZECZYTAJ!

Szanowny Młody Mediewisto przed Tobą zadania III etapu Olimpiady Mediewistycznej. Sprawdzian ze znajomości zabytków średniowiecznych i związanych z nimi (czasem luźno) pojęć. Mamy nadzieję, że nie będziesz miał kłopotów z ich rozpoznaniem.

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu sprawdź, czy Twój materiał jest kompletny. Powinien zawierać 13 stron. Na drugiej stronie są pytania identyfikacyjne. Musisz na nie odpowiedzieć. Zadania zaczynają się od strony trzeciej. W wypadku braku jakiegokolwiek strony lub niemożności odczytania zadania z innego powodu zgłoś to natychmiast do opiekuna sali. Jeżeli pomylisz się w odpowiedziach i zorientujesz się w trakcie pisania testu, skreśl błędną odpowiedź i wyraźnie zaznacz prawidłową. Za każdą prawidłową odpowiedź możesz uzyskać 1 pkt (w przypadku niektórych pytań 2 lub 5), łącznie 116.

PRACUJ SAMODZIELNIE!

Opiekun sali może Cię wyprosić z klasy, unieważniając Twoją pracę, po stwierdzeniu korzystania z niedozwolonych metod pomocy (np. wszelkich środków łączności).

POWODZENIA

Sekretarz Komitetu Głównego OM
Ewa Stanecka-Spuła

COLLEGIUM
WITELONA

WYPEŁNIJ WIELKIMI LITERAMI

imię i nazwisko uczestnika:

.....

data urodzenia

szkoła (i miejscowość), którą reprezentuje uczestnik

.....

.....

Klasa –

Zadanie 1 (33 pkt.)

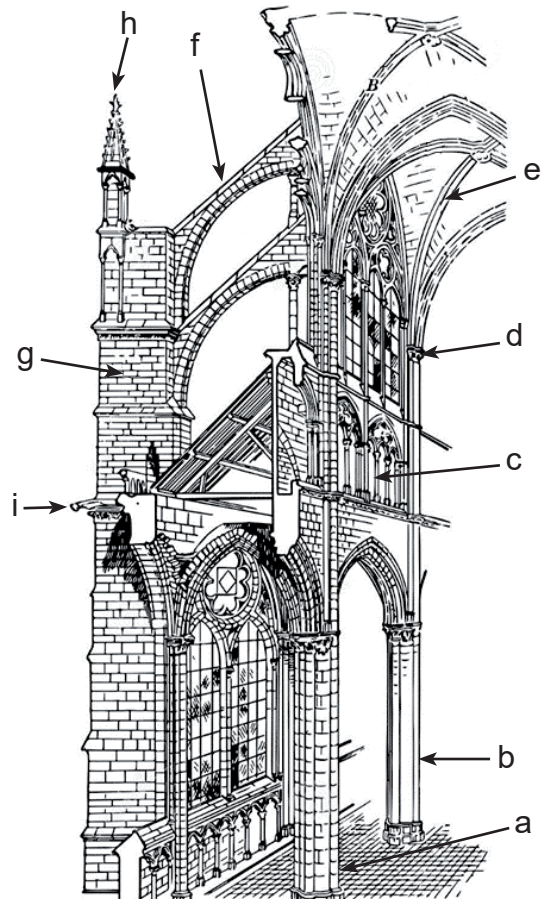
Uzupełnij poniższy opis.

- 1) W roku poświęcono chór kościoła opackiego w St-Denis, którego twórcą była opat Suger. Dzieło to stało się prototypem dla świątyń wznoszonych wg. tego wzoru. Którą część tego kościoła prezentuje il. 1?

.....

il. 1

il. 2

- 2) W jakim stylu zbudowano tę budowlę?

.....

- 3) Jak nazywamy specyficzny dla tego stylu rodzaj konstrukcji (pokazany na il. 2), która rozwinęła się w tym stylu i umożliwiła wykonywanie sklepień o dużych rozpiętościach i na znacznych wysokościach?

.....

- 4) Podaj nazwy elementów tego systemu zaznaczonych literami na il. 2

- a)
b)
c)
d)
e)

- f)
g)
h)
i)

il. 3

- 5) Na il. 3 widnieje fasada katedry
w
Uzupełnij właściwymi terminami opis fasady.

Fasada stanowiła główną i najbardziej efektowną elewację katedry gotyckiej. Monumentalna i niezwykle bogato zdobiona pełniła funkcje reprezentacyjne wobec całego budynku. Ozdobiona licznymi rzeźbami i ornamentami roślinnymi, zwierzęcymi i geometrycznymi skrywała rozbudowany program treściowy, zwany ogólnie, odnoszący się najczęściej do wezwania katedry i niosący przesłanie o charakterze religijnym i politycznym. Dolną partię fasady zajmują trzy monumentalne Środkowy przedzielony jest pionową przegrodą, zwaną Każdy z nich zamknięty jest ostrołukowymi, pokrytymi dekoracją rzeźbiarską, a pole ponad wejściem wypełniają z umieszczonymi w nich kamiennymi dekoracjami (często pola te ozdobione są scenami rzeźbiarskimi). Ponad każdym wejściem znajdują się wydutne, trójkątne zwieńczenie zwane, ozdobione kamiennymi wypustkami zwanymi i zwieńczone kamiennymi

Ponad strefą portali, w części centralnej, umieszczone zostało owalne okno zwane Jego pole wypełnione jest kamiennym, który wypełniają ułożone z barwnych szyb przedstawienia zwane Powyżej znajduje się ciąg pełnoplastycznych figur zwany W fasadzie widoczne są pionowe elementy konstrukcyjne (których zadaniem jest wzmocnienie ściany oraz przenoszenie ciężaru sklepienia budowli na podłoże, tj. grunt, fundament) zwane, które zwieńczone są, czyli małymi wieżyczkami często dekorowana elementami roślinnymi, których zadaniem jest dociążanie przypór, mające na celu zwiększenie kąta nachylenia wypadkowej sił rozporu idących ze sklepień i ciężaru.

Zastosowany system konstrukcyjny pozwolił na znaczną redukcję masy ścian i zastąpienie ich dużymi otworami okiennymi. W konsekwencji wnętrze uzyskało niespotykany w architekturze wcześniejszego stylu efekt diafaniczności, czyli Fasadę wieńczy dwie nieprzykryte hełmami wieże. Fasadę wieńczy trójkątny wypełniony powtarzającymi się ornamentami w formie W wieżach mieszczą się ostrołukowe otwory okienne zwieńczone Prześwity okien wypełnione są kamienną

Zadanie 2 (13 pkt.)

Uzupełnij poniższy opis.

Gotycki styl w malarstwie tablicowym prezentują włoscy malarze ze Sieny, głównie i, którzy w swoich dziełach kontynuowali tradycje malarstwa, ale jednocześnie dodali do przedstawień dworską elegancję. Za ich sprawą sztywna sztuka Bizancjum została stopniowo wypierana przez malarstwo bardziej giętkie i barwne. Przykładem jest pochodzący z okresu obraz (il. 4) zwany, reprezentujący typowe dla tego okresu cechy sztuki utrzymanej w gotycko-bizantynizującym stylu, tj.

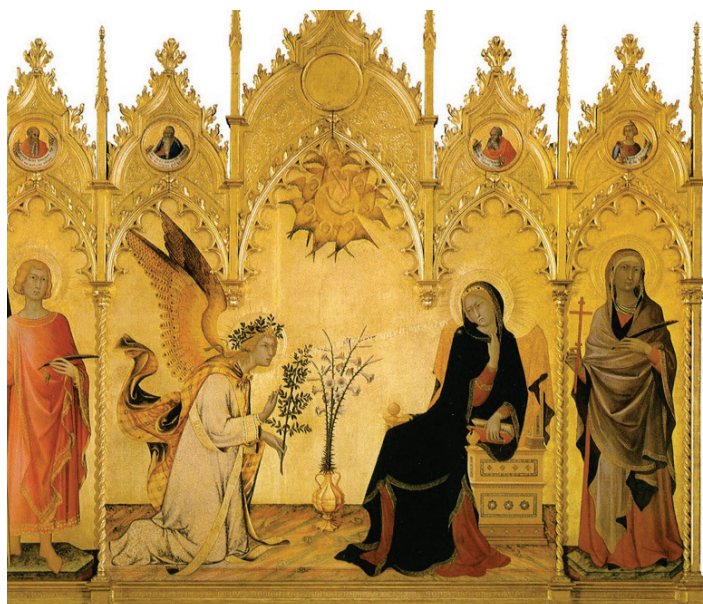
il. 4

il. 6

Zaczęły powstawać centra sztuki, które szczególnie rozwinęły się w Czechach i Katalonii. Cechy dzieł włoskiego trecenta, przepełnione swoistą elegancją inspirowały malarstwo i rzeźbę całej Europy i dały nazwę nurtowi w sztuce, ok. 1400 zwanym, którego przykładem jest rzeźba na il. 6

Te cechy posiada także obraz na il. 5 , autorstwa z roku Na przełomie 1340 i 1341 malarz ten udał się na dwór papieski do Jego synteza dworskiej elegancji i flamandzkiej dbałości o detale wpłynęła na artystów z krajów położonych na północ od Alp.

il. 5

Zadanie 3 (12 pkt.)

Uzupełnij poniższy opis.

Artyści niderlandzcy uważani są za prekursorów renesansu. Za sprawą braci powstał nowy styl, zaprezentowany w pod nazwą z roku

Dzieło na il. 7 przedstawia Główny obraz uka-
zuje, z którego piersi do kielicha tryska krew. Ku nie-
mu ze wszystkich stron podążają święci i wybrani Starego i Nowego Testamentu. Tłem jest pej-
zaż symbolizujący na pierwszym planie znajduje się tryskająca fontan-
na, która symbolizuje, w górnej części znajdują się: w centrum
....., a po bokach, dalej – mu-
zykujące oraz Tematyka ołtarza osadzona jest
w tradycji sztuki gotyckiej, jednak sposób przedstawienia detali, realizm postaci i modelunek świa-
tłocieniowy znacznie od niej się różnią i sprawiają, że dzieło swym nowatorstwem zapowiada nowy
styl w sztuce – renesans

il. 7

Zadanie 4 (7 pkt.)

Uzupełnij poniższy opis.

Przełom w malarstwie (jak nazywamy technikę z il. 8) nastąpił pod koniec XIV i na początku XV wieku dzięki zamówieniom króla i jego braci, zwłaszcza Szczytowym osiągnięciem był bogato iluminowany rękopis rozpoczęty w 1411 roku przez – który znany jest pod nazwą Oprócz godzinek do Najświętszej Marii Panny z hymnami, psalmami i modlitwami, w rękopisie zamieszczony został kalendarz ze scenami Zaznaczono w nim kolorem ważniejsze święta kościelne i lokalne.

il. 8

Zadanie 5 (4 pkt.)

Rozpoznaj treści przedstawione w dziełach sztuki (il. 9, 10, 11, 12), podaj źródło literackie przedstawienia:

il. 9

1

2

il. 10

3

il. 11

4

il. 12

Zadanie 6 (8 pkt.)

il. 13

Podaj autora, datę powstania i miejsce przechowywania powyższego dzieła sztuki (il. 13).

Dokonaj interpretacji ikonograficznej dzieła.

Tytuł

Autor

Muzeum

Analiza ikonograficzna (wskaż przynajmniej 5 elementów, choć możesz więcej ☺) zawartych na obrazie o znaczeniu symbolicznym – ikonograficznym)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

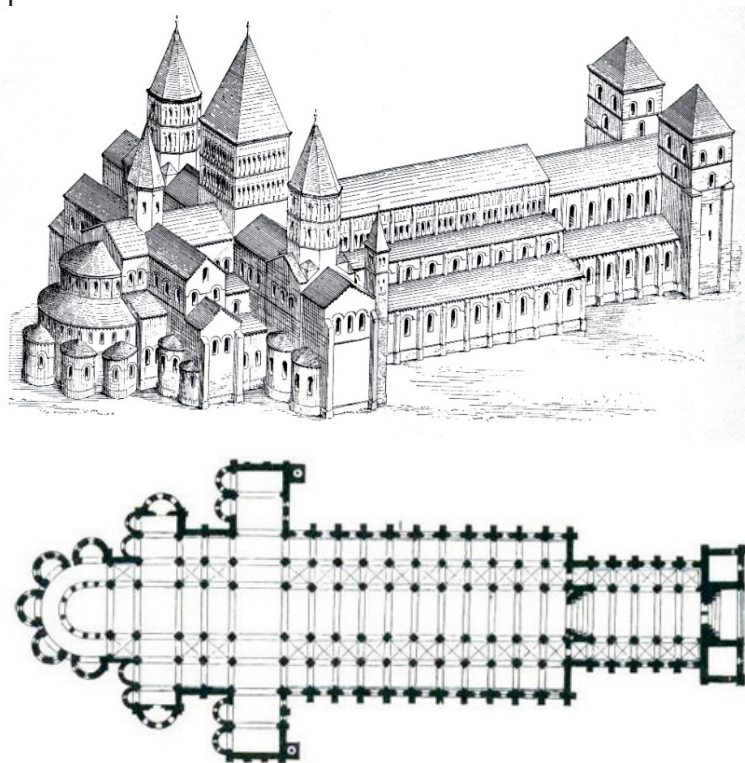
.....

.....

.....

Zadanie 7 (19 pkt.)

Uzupełnij poniższy opis.

il. 14

We Francji najbardziej rozwinęła się romańska sztuka sakralna. Największy wpływ na przemiany w architekturze miała, niezachowana do dziś, bazylika opactwa benedyktyńskiego w....., które było centrum reformy kościelnej, tzw.

Pierwszy klasztor, nazywany, został konsekrowany w 927 roku. Szybko okazał się zbyt mały. Już ok. 955 r. rozpoczęto budowę nowego kościoła, który poświęcono w 981 r. Na początku XI wieku kościół przykryto sklepieniem, a od zachodu zbudowano znacznych rozmiarów poprzedzający wejście do głównej przestrzeni kościoła. Gotowa budowla znana jest pod nazwą

Szybko powiększająca się społeczność wymagała coraz większych budynków. Trzeci z kolei i ostatni kościół, budowany w latach z inicjatywy opata Hugona przez zakonika Gunzo i jego pomocnikiem Hèzelona, był największym kościołem w Europie przed budową bazyliki św. Piotra w Rzymie (il. 14).

Kościół był dostosowany do wymogów liturgii benedyktyńskiej – miał układ przestrzenny, posiadał pięć....., jedenaście....., podwójną nawę poprzeczną, czyli z, oraz mieszczące ołtarz główny z otoczonym wieńcem Od zachodu znajdował się 5-przęsłowy, tak jak w budowli wcześniejszej, poprzedzony wieżami. Budowlę dekorowało osiem wież. Po raz pierwszy zastosowano trójkondygnacyjny podział nawy głównej z wysokimi ostrołukowymi oraz powyżej

Czy znasz późniejsze losy opactwa i kościoła opackiego? Co stało się z tą olbrzymią budowlą?

Zadanie 8 (6 pkt.)

Rozpoznaj poniższe budowle, w jakich miejscowościach się znajdują?

il. 15

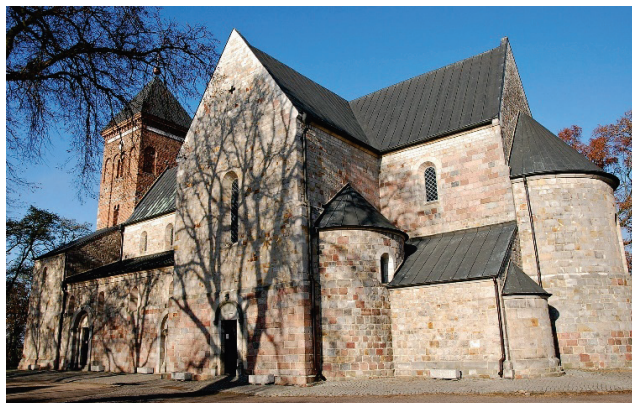
il. 16

il. 17

il. 18

il. 19

il. 20

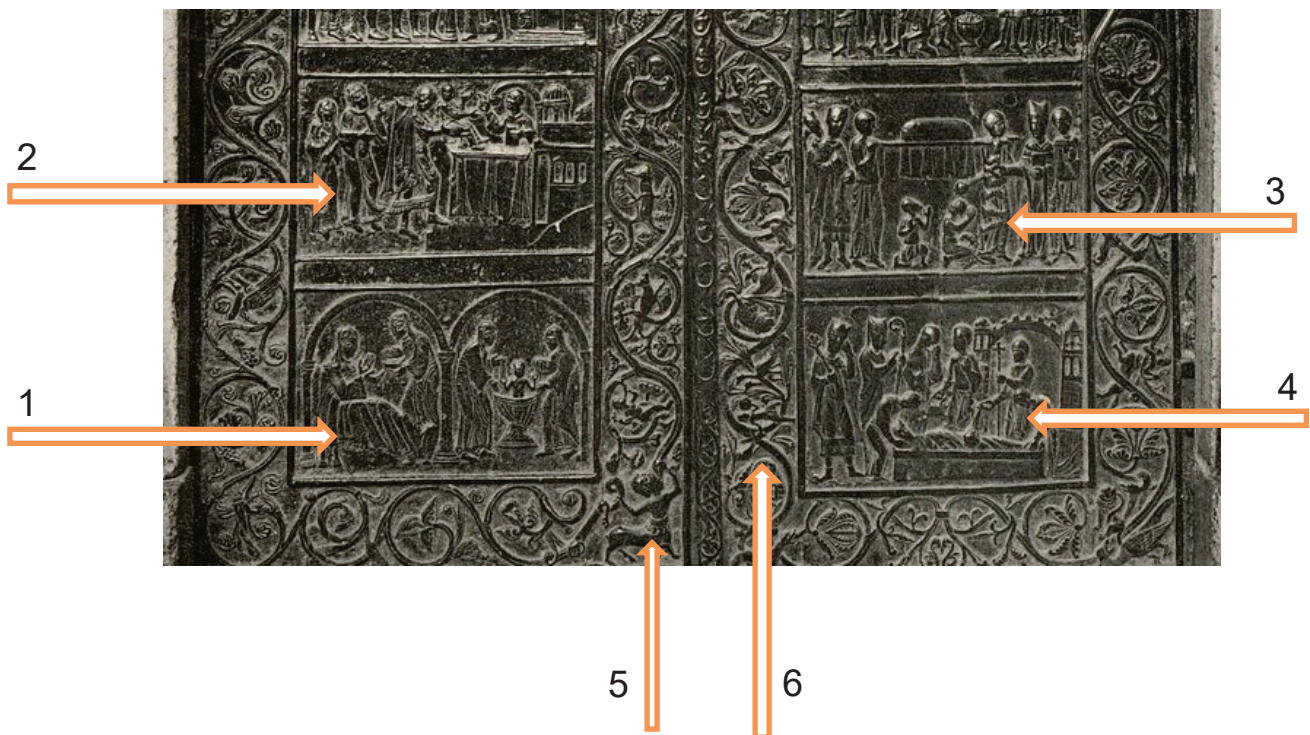
- 1) il. 15
- 2) il. 16
- 3) il. 17
- 4) il. 18
- 5) il. 19
- 6) il. 20

Zadanie 9 (11 pkt.)

Uzupełnij poniższy opis:

Jednym z najcenniejszych zabytków polskiej rzeźby romańskiej są (il. 21), wykonane dla (miejsce), w (kiedy?), a znajdujące się dziś w jej gotyckim portalu zachodniego przęsła nawy południowej tej budowli. Składają się z dwu skrzydeł nierównej wielkości i zostały odlane z metodą Osobno zostały odlane kołaty, które przylutowano.

Rozpoznaj zaznaczone sceny z zabytku (kwatery i bordiura)

il. 21

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

Zadanie 10 (3 pkt.)

Rozpoznaj i podaj datę powstania poniższych przykładów rzeźby średniowiecznej (il. 22, 23, 24).

il. 22

il. 23

il. 24

- 1) il. 22
- 2) il. 23
- 3) il. 24